

DE ARTI

BVS LIBERA

LIBVS ORATIO A

Philippo Melanchtho
ne Tubingæ habita.

Χάπαρος ὁ Κουρηνεύς
Δεῦτε νέοι ἀνυσσάζομενοι, καὶ ταῦτα
πνεῖτε
παίγνια τῶν μουσῶν. ὁ γὰρ ἄριστος ὅστις ἀγένη

EGREGIA VIRTUTE VIRO
IOANNI STOFFLER IV

stingensi Mathematicum professori
Philippus Melanchthon S. D.

Sermonem de liberalibus Artibus habui nuper uir
clariss. pro more istorum qui in philosophorū scho-
lis rhetoricantur, eum dicare uisum est tibi, cū q̄ eiusce-
modi sit argumentum, quod adserere nomini ipse tuo
iure queas, tum q̄ hoc munere pietatem tibi meam pro-
bare contendam. Etenim debeo humanitati tuæ, non
quantum agnosco, sed quantum agnosce me cupio. Cu-
pio autem quantum decet. Iam quæ te non decent oīm
insignia laudum, qui tot annos, tanto studio mathe-
maticum abstrusa recludis, qui tanto studiosos omnes,
atq̄ adeo me, fauore complecti, eoq̄ ceu stimulo ad glo-
riam excitare soles. Id quod sensi tacitus, cum interpre-
tandi Arati munere nos onerares. Nihil ardentius, ni-
hil maiore uoluptate unquam cœpi, & spero rem calu-
ram nō infelicititer, modo tu adspires porro. Vertimus
aliquantum operis latino carmine, neq̄ uero quo uete-
res modo, qui imitati potius q̄ interpretati uidentur. Tu
interim, dum illud absolutum fuerit, hanc habe oraciu-
culam officiosi animi testem. Fortasse lautiorē uoles,
& magis elegantem, sed fieri nequibat, is est rerum acer-
uus, breuib. confudi plurima, & uereor ne non deco-
ra sit uarietas, perinde atq̄ id est quod Lucianus ait,
καμηλος ἐν ἀγῶνισιν. Vale. Tubingæ.

EGREGIUS animi uir Plato Athenæus & sapien-
tiæ nomine uenerabilis in disertatione quam Erastus
seu de philosophia inscripsit, Socraten ait ingressum in
Dionysi grammatici, spectasse illic genis elegantissimis
nobiles pueros, & ex iis forte duos ultro ac citro conten-
dentes. Esse quædam de Anaxagoræ uel Oenopide sci-
tis controuersa uidebantur. Sic enim in ludo illi orbes
pingere, flexuras ductare, uersilibus punctis finire, & ar-
tifici manu uarieatas undiq̄ lineolas imitarier. Hæc
uti solebat, penito contemplatus animo senex, cuidam e
familiaribus puerorum adsedit, blande illum officio cu-
biti admonitum scitatus. Quid hoc? quod meditentur
adulescentes tanto studio & cura. Num honestum, ac
magnum? Continuo iste, nugari, nescio quæ, cognitu
sublimia & quasdam philosophias garrere. Socrates cō-
tra impudentiam demiratus hominis, contatur, num er-
go turpe ducat id quod agit iuuetus philosophari. Ade-
rat ibi quispiā non malus uir, is improbe dolens respon-
sum Socrati, et autoritate tanta uiro, & de sapientiæ stu-
diis modesta roganti, commodum interuenit, Socrati
ait, mittendum hominem sordidum, squalentibus obru-
tum uoluptatibus, & indignum plane, quoi cum philoso-
phiæ disputatio comunicetur. Prudenter ille quidem
non ad omnes pertinere sacrosanctam rem, sapientiam
arbitratus, ἀμύητον iure solennium interdixit. Idem ego
prope modum acturus, num ardua res, num pulchra,
num laudanda philosophia, eos mihi auditores dari cu-

pio, quorum ita sunt affectae mentes, ut sponte orantem
sequi certet. Si quis ea barbarie, ea immanitate, ut splen
dore ac pulchritudine sapientiae trahi non possit, iam re
legatus esto, iam quasque cycladas aut gyaros malis, quam
ardentis philosophiae uultus. Neque uero hic facundia lu
ditur peregrina ferrugo, neque fastus ingenii. Ipsa sese
res genuina facie bonis mentibus probare solet. Quo fit
ut & aperta magis ac simplex mea sit futura oratio, artes
primum dependemus administras philosophiae. Dein illam
ipsam quoque si uisum fuerit, quam maius aliquid comuni
hominum sensu spirans, caput inter nubila condit. Ea
est uox daemone. Omnem isthunc locum, opinor & hoc
anno, mense Iulio concione quadam a nobis explicatum
cognostis. Hoc tum erat studio, cum e suis fontibus de
ruiarem artes, ut animi naturae ostenderem insita earum ini
tia, scilicet hanc faciem prima lux & quae integra mentibus hu
manis scenerat. Dein ut imperiti naturae iudices. ut abhor
rentes a ueterum historiis qui unam gentem, aut unum
fortasse Marsyan, primiciis artium dignantur. Nam ut
eadem gentibus omnibus, atque adeo omni coelo aequibo
nique ratio, iidem iusti fontes, sic eadem ubique naturae sci
entia, modo par studium accedat, & ut in summa dicam,
rex Iupiter omnibus idem. Grandia haec tum nec a meo uoce
ei loco. Sed exporrigo frontem adulescentiae dicturus.
Quaedam iucundiora, quaedam etiam clariora prioribus
feram in medium. At interim, si quid ab humanita
te uestra optimi uiri pietas mea, uel a uobis adulescentibus

tes nunquam non officiosa uoluntas emereri po
test, Quaeso non solo argumenti nomine,
uerum & mea ipsius causa pari cum
caeteris oratoribus uestris loco
pari gratia habete.

CONSTANS ET VETUSTA FA
ma est, natum Ioue Mercurium, quom ad Aegy
pti flumina puer a Nymphis aleretur, ut erat indoles fe
stiuus, per lulum iocum, que solitum pleraque commen
tari. deas uas fricere fallere nouas artes, noua opera miran
da posteris effingere. Eximia est quae gentibus inde ali
quot inter sacra fuit lyra, id enim fabulis callido nomen
inuento proditur. Factam aiunt e concha quam forte
fortuna iam in sicco destituerat Nilus in alueum regres
sus, Testudinem uocant notiori uocabulo. Festiuum
profecto naturae opus. Oblongula est, ut reliqua tace
am, & capite quasi in orbem sinuato, ac ob id apta ma
nibus habendo. Quod cum in ripa ludens puer obser
uasset utilem ratus Oltraci figuram, adit propius, ari
dam caedit, sonat ea, & nescio quid blandius. Statim de
us arripit laetabundus, bene pulchrae rei sperans, pellem
neruo culmis infigit, chordas adstruit septem, intendit
Chely, experitur cantu organon *αὐτὸν* miratur, in
terque manus & brachia uersat, placetque iam non au
tori tantum, sed ipsis etiam diis nutricibus. Coepit esse
laudatum & selectis numinibus. Donatur Apollini,
A iii

neclongo post tempore Phœbus operam nauans ho-
minum gratiæ, Chelyn dedit Orpheo muneri. Fuit ^{ἐν τῇ}
^{χορδῇ}, Homero ac Pindaro magnis testibus, dum Or-
pheus Calliopæ studio de Musarum numero duas adii-
ceret resticulas. Post Orphei fata, aiunt alii ad Musæum
gnatum uenisse, alii fatidicam in Lesbion delatam, atq;
inde à Terpandro in ægyptum patriam, gratissima mu-
nera diuinorum consciis sacerdotibus. Ibi esse cœpit
Aegypto sacra, quam plæræq; secutæ nationes itidem
coluere Mercurii chelyn. Nomen inde factum syderi,
Lyra, quo res ætati posteræ foret augustior. Hæc est
Lyre celebrata nobilitas tot gentibus tot literis. Quor-
sum uero hæc? quid de una sibi tantum lyra placet anti-
quitas. Quæso mihi paulisper aurem commodate rem
explicabo non uanus. Poetica mythos uno eodemq; iu-
cundo inuoluchro, & populari quidem, primas artium
origines, primos q; autores tenet. Mercurius Ioue na-
tus, Iouis mens habetur iis qui ueteris philosophiæ peri-
ti sunt. Lyram de testudine, non falsa mundi imagine, sic
in re parua lusit natura, ^{τῇ λυδῇ} ^{ἀλόν} fecit, chordis orna-
uit septem. Est enim ille sacer habitus numerus, septem
hæ sunt artes, ut agā historica fide, supera defluxæ men-
te, quibus omnis naturæ scientia comprehenditur. Iam
& præsides Musæ totidem, quæ duæ reliquæ septeno
choro ius omnium sibi uendicant. Ecce dei manu fabre-
factam lyram. Ecce deum munus, Artes. Mihi uero iam
de naturæ scientia, non dæmonii uoce res est, puto quæ

nostris ingeniis propria, rationis usu contingit. Ea est in
oratione partim, partim in rebus. Scientia rerum prior,
sed nos uulgarī more dicemus. Quæ ad sermonem spe-
ctant, ingeniorum puerilium exercendi habentur initia.
Grammatica prima, cui quoniam elemēta literarum de-
bemus, nulla ex parte non est necessaria, quid enim atti-
net longius immorari palam concessæ rei quā utile mor-
talibus repertum literæ, ^{ἀποβῆσι} memoriæ custodes, po-
pularis regulæ sermonis, ut mittam cetera. Huic accedit
proxima Dialectica, subtilis differendi ratio, nam id indi-
cat nomen literaturæ comes, complexa quidquid hoc
omne, quo se aliqua uis effert ingenii. ac si licet hoc au-
dacius paulo, sola mihi omniū mater artium haberi pos-
se uidetur. Tautum abest, ut dignum docto spires, ut pe-
ctus ad sapientiam formare quouis modo queas, si diale-
cticon politias, uanissime omnium, quisquis es contem-
pleris. Neq; enim ille mercium pater Oceanus tantum
opum, tantum diuitiarum orbi conuehit uniuerso, quan-
tum artium una Cyclopædeia, dialectica. Et attingerem
ex iis aliquot, ni passim id sonarent scholæ, at si uultis ta-
men, ostendam usui fuisse uel summis ingeniis. Vir ani-
mis sagax Aristoteles, ut hunc nominem, in quem opinio
hominum consentiens multis iam seculis conspirauit.
Quæso quid præstat ubiq; uel aptius, uel eruditius dia-
lectica, potestq; illa quasi delphico gladio, ut omniū sen-
sa nunquā non penitissime confodiat. Inuenit, disponit
dialecticæ debet, ipsa enim quid quæq; res, quid cuiq;

cohærens, & quo ordine, pulcherrime distinctis filis no-
tat. Iam si Platonicos huc accire datur, quantus inter il-
los eminet Augustinus, qui dialexi ceu Mercurii alis, ita
Platonici uim animi excellam uocant, humana superans
diuina proximus attigit. Non audio quosdam male feri-
atos homines, qui cum ἀγροῦ μὲν καὶ ἀμουσοῖ, literas uul-
go iactitent, hoc habent primum ut à dialecticis q̄ longis-
sime absint. Age belle ridetur hæc tota fex, à Socrate,
non in Gorgia tantum & Lache, sed omnibus penè di-
sertationibus Platonis. Habet grammatica ut docte lo-
quaris, hæc ut uere, ut discriminatim, ut certum, ut soli-
dum, quod enthymemata, syllogismi, theses, finitio, par-
titio commodum exhibet. Et syncera sunt, & firma quæ
in hanc aleam conueniunt, minimèq̄ fucata, Dædali sta-
tuas, quondam suspexit antiquitas, non de adscitia specie
ut Pausanias ait, sed ingenua quadam forma cui plane
τῶν τῶν hoc erat, admiradam referre ipso decore maiesta-
tem, & prope modum illud melioris seculi θεῶν. Fortas-
sis & de nostris dialecticis tale quiddā licebit, Scoticos
dico, aridi sunt ac ieiuni sermonem, fœcundi sensa, uerū
hæc alias. Omnino de ipso sciēdi amore dialectica inter
primores artium recenseri non temere solet. Quare ua-
leant ἀντίτεχνοι suis cōplicibus πῶτον πᾶν ὁ βαρβαρὸν γένος
ut cum Euripide dicam, liberum est enim cuiq̄ aut bo-
num esse aut malum. Vos qui philosophiæ nomen de-
distis adulescentes, qui boni esse, qui sapere dextre men-
ti, qui prodesse olim rei publicæ contenditis, in elementa

dialecticæ incumbite. Nullo pharmaco magis aut uege-
tum aut acre, nulla harmonia reddi potest ingenium ele-
gantius. Bias rogatus quid esset cuiq̄ inter prima dulce,
respondit, quid proprium. Est autem uel maxime pro-
pria homini ratiocinatio, ἀλέγξις, contemplatio cuiusq̄
diligens. Iam quæso quid ea suauius? Varium poetæ
Proteum fingunt omnium sibi rerum uultus formasq̄
aptantem. Quo nimirum commento intelligentiæ no-
stre metamorphosin in omnes rerum species significat.
Discernit autem species rerum unica dialectica, perpe-
tua & inconcussa ueri scientia. Quam uellem hæc pluri-
bus agere liceret per horam, quo magis perspicue uobis
dialectica probaretur. Sat fuerit adiecisse. Neminem
à conditis literis unquam, ullo sapientum iudicio, inter
candidatos studiorum cuiusq̄ generis censum, huius ex-
pertem. Sed aurem Cynthius uellit oranti, & admonet
superesse rhetoricam. Quid uero illa? Pars dialecticæ
quosdam argumentorum locos populariter instruens.
Et de grammatica, Dialectica, Rhetorica, logicis artibus
tantum, chordæ illæ tres in chely symphonæ. Musarū
trium ludus. Polymneia, cui nomen est à memoria, lite-
ras habet. Euterpe dialecticam q̄ mira sciendi cupidine
rapiantur, qui in contemplatione degunt. Melpomene
forum demulcens, rhetoricam. Quæ rerum est cogni-
tio, pendet omnis ē numeraria quam uocant Arithmeti-
cam. Si enim, ut uisum Platoni, aliqua rerū prima notio,
inserta est natura mentibus hominum, qua liceat uti uel

ad uniuersalium contemplationum principia agnoscent
da καὶ τὰ πρῶτα. ut doctus uir Epicurus uocat, uel ad ue
stigandas singularium partes, quaeso quæ est alia: quā
ordinis, quam numeri regula, qua uidetur in uno quoq;
quid primum, quid extremum, quid unum, quæ mul
ta. Quæ ut non temere solent magistra ferula discier,
ita natura prius percepta tenemus. Zaratan aiunt, q̄sq;
ille fuit, Pythagoræ doctor, dixisse animam numero ma
trem esse, uidelicet quo significaret congenitam nume
randi scientiam animis mortalium, & licet de puerorum
rudibus ingeniis periculum facere. an non primum est:
quod scire uidentur numerus. par. impar luditur, item
cubus primus ac postremus. Quamobrem in erudien
dis pueris à numero auspicandum censet Plato, quo ex
cultis iis quæ natura insunt seminariis, recipi cætera prō
ptius queant. Et Pythagoras omnem philosophandira
tionem è natura mentis humanæ cognatoq; studio de
riuant, principia philosophiæ numeros posuit. Tum,
qui præstiterè quondam sapientia magni uiri & ἀριθμῶν
numerare pro philosophari dixerūt. Abenzoar, nosse
inquit omnia, qui sciat numerare. Et Neocli Plato que
renti cur homo sapientissimum animal, respondit, quo
niam numeros calleat. Iam quæ arcana uenati maiores
è pari ac impari, quæ sublimia ex uno. duobus, tribus,
quatuor, quinq; sex & septem, & rursum ex horum con
gressibus dies defecerit explicare conantem. Accedunt

ad numeros literæ, sortes, ænigmata, nomismata, &
huiusmodi non pauca commerciorum notæ. Nec
est ut Syros aut phœnicas memorem uobis authores
numeri. Eadem generi hominum ratio idem hoc ubiq;
præstat, ut signet, discernat, iudicet, quæ usuræ ueni
unt è numeraria. Sequuntur eam ponderum ac magni
tudinum mensuræ. planæ solidæq; figuræ, æqua ini
qua proportio, quæ fere capita Geometriæ sunt. Hinc
admirandæ hominum generi machinæ ac ut Eudoxi, ar
chytae, Menæchmi, Archimedis, Boetii automata pre
teream, quantum Bombarda, nostrate inuentum, bel
licis contulit. Addo plasticen, & quæ nascitur è per
spectiuis, picturam, utrunque ciuitatum uel pulcherri
mum ornamentum. Huius generis sunt cælandi, scal
pendi artes, & inter eas Chalcographica, æreæ germa
norum scribendi formulæ. Hic artium nexus, hæc ori
go mechanicon è duabus principibus artibus Arithme
tica & Geometria, hic usus est utriusque per tot manu
arias operas. Qz si ad animum transferas, Dii boni,
quæ suauitas, quod nectar offundetur contemplanti,
immo quæ lux sese ex illo rerum chao aperiet. isthæc
mentem sensilibus hærentem, auellit, seducitque ad in
telligibilem æternamq; naturam. Sic Plato ἀριθμῶν phi
losophari, & διὸν ἀπὸ νομῶν commodum afficta nota
B ii

tione dixit. id est semper æthernam ueri naturam intel-
 ligendo uersare. De Arithmetica Geometriacq; obiter.
 In Colophone ac fastigio artiū Musica & Astronomia
 locantur. Age quid Musica laudatius, elegantis ea har-
 moniæ ratio, siue organicam, siue naturalē uelis. Insignis
 utrāq; honore poematū, id quod alia sum acturus ora-
 tione. Plariscq; gratior Musica orbe artium aliarum, q;
 hæc ad contemplationem pariter moresq; conferunt.
 Erigunt alię ad coelestia mentes nostras, hæc una cœlo
 superos ad humana deducit, quo argumento ueteres ar-
 bitror musica signa passim deum statuis appēdisse, qua
 si illis dii conciliati nobiscum uersentur. Cōfert moribus
 q; nulla res familiarior tranquillandis animantiū affecti-
 bus. Scitis de Orphei lyra quid? & quę Pythagoreę gē-
 tis instituta fuerint *ὡς αἷς χεῖρας πρὸς λύραν*. ex ea factione
 Clinia celebris uir, modestissime usus disciplina magi-
 stri, quoties animo turbabatur, quacūq; causa statim
 ad lyram properabat, rogatus aliquoties, quid hoc? ni-
 hil respondit præter hanc uoculam *πρᾶνον μου*. atq; hi sunt
 proprie Musarum soni, qui ad honestam uitæ constitui-
 onem, qui ad uirtutem pertinent, succedunt musicæ sal-
 tatoriæ artes, Arcadum inuenta, sed longior est res q; a
 nobis agi modo possit. Reliqua Cyclopædeię Astrono-
 mia est, numeros, magnitudines, motus, harmanian. i. cō-
 pagē superi ac inferi orbis dimēsa syderū effectiones ac
 influxū cōplexa, medicinę parēs, fati cōscia, Arithmetica
 Geometria, harmonica ancillariis disciplinis cōiter utit.

Longius hanc quadruuii seriem duxissem, sed hora de-
 ficimus, agitq; rem eam publicis scholis cottidie Iohan-
 nes Stofler philosophus autoritate, fide, literiscq; mathe-
 matum uenerabilis. At hæc quatuor artes, quatuor item
 in lyra Mercurii chordulæ, suum quæq; stridens, prima
 se Terpsichoræ debet, ordinis ac numeri artifice, habet
 enim a choris nomen dea, secūda Thalig qm̄ floreat ex-
 culta *χομεῖδαν* commodis uita. Musicam Erato iucunda
 regit affectio. Eminent inter socias clarissima in Homeri-
 cæ Diang modum Vrania, principem astrorum scientiā
 decora referens. Septem chordas numerari adulescen-
 tes audistis, nec discretæ Lyra uoces redduntur, plures
 quatuor, tres orationis funiculi communes quadruuio.
 Quatuor aliæ chordæ rebus suis discrepant. Non con-
 fingo licenter hæc auditores, ut illi atticorum *κοροπλάδοι*
 Platoniciis q; ueteribus ratio sapiendi talis fuit, autore
 Plutarcho. Et de quaterno lyraē systemate quæ disputa-
 ui Terpandri sunt, ait ille.

*ἡμεῖς τὴν περὶ ἄνω ἀπὸ τῆς ταντὸς ἀοιδῆς
 ἐκ τῶν φόρμιγγι νέου μελεῖται μὲν ὕμνος*
 Septena iam forte chely noua carmina uatem
 Quattuor & distincta modis panxisse iuuabit.

Iam ne? quæ Mercurii sit lyra tenetis, quot chordæ,
 quot artes. Et musas artium præsides appellare sum so-
 litus. Illæ uero quid? Congenitus hominum animis ar-
 dor & strennua sciendi cupido. Testis antiquissimus ua-
 tes Orpheus, qui Musas hymno canens, inquit.

πάσης παιδείας ἀρετὴν ᾗ μὲν ἄμεμπτον
θρέψεται ἡ ψυχὴ, διανοίας ὁρθοδότεια. Hoc est si ueneran-
dam Orphei maiestatem carmīe licet nostro imitemur.
Munera uestra deæ uirtus & gloria uerax
Quasq; artes agit humanæ uis feruida mentis
Vos animi dulces etiam ueneramur alumnas
Aethernum recti quibus inseuistis amorem.

Censæ artium numero Musæ septem, duæ supersunt,
Cleio & Calliope, quibus æquum in omnes literas ius,
historiæ Cleio, Calliopen poemati præficimus. Omnis
generis scripta usurpant historia & poema, nec alii maio-
ri fruge, operâ ue leguntur authores quam historici ac
poetæ. Adulescentes animos è uulgariū studiō for-
de euellunt, locoq; referunt excello, iam uiris digna spi-
ranteis. De artibus hæcenus, quæ organa sunt, & qua-
si quædam præludia magnæ illi diis genitæ sapientiæ,
quibus instructæ mentes hominum, dei numen cœlis de-
missum excipere queant. Nec fas puto de illa plura com-
mentari, quisq; secum bonus uir anxie cogitet, quæ illa
γνῶσις οὐλύμποιο, ut Callimachus ait. Ipsa est quæ in medio
artium choro communis omnibus desidet, omnium re-
rum certa scientia. Sic Apollinem prudens antiquitas
in mediis Musis pinxit uniuersitatem omnem cithara
temperantem, ut est apud Orpheum.

πάντα πόλον κίθαρη πολυκρέκτω.

ἀριθμοῖ. Capita artium, nomenq; τῆς σοφίας ut
licuit, breuissime attigi, non in hoc uersatus ut magnifice

laudarem. Egregie nobilis pictor Timæthes Cyclopem
in tabula, uti ferunt, breuicula dormientem delineauit,
eius cum esset magnitudinem expressurus iuxta satyros
thyrsō pollicem monstri dimetienteis fecit. Quo modo
nos angustis ingeniis homines ingentia molimur, philo-
sophiæ laudes, nec ferè nisi dormientis sapientiæ oras
contingimus. Equidem cum temperarem mihi à laudi-
bus, quas multi multas ineptissime effutire solent, hoc
egi tantum ut quam honestæ res essent artes, quippe sa-
cræ intelligeretis. Tum ut admonerem iuuentutem eas-
dem Musas esse quas hodie uocāt artes, proba ratio est
cur uelim adulescentes hoc omnes rectissime norint. Pas-
sim prostant Musæ in poematis, uitio indoctorum inter-
pretum, qui rem multo dignā studio negligunt, & quan-
tum conicio, iuuentæ operas uani distinent. Idem Mer-
curius est pueri, qui animus nobis, καὶ δὲ τὸς ὅτιν ὁ σοφίας.
Eadem musæ, dein & eadem chordæ, quæ artes. Ani-
mi cum habitu suo consonantia, lyrae harmonia. Iam
quis est è uobis qui nō harum rerum honestate capiat?
Cōueniebat fortasse ut inhortarer uos ad uirtutem, sed
uestra iam sponte currentes. Agite exēpla uobis magno-
rum hominum qui me circumsidunt capite, agite intenti
spem patriæ longe pulcherrimam, ante oculos ipsumq;
animi sensum ponite, quo nihil esse optandum uobis, ni-
hil contendendum præter honestas literas, præter uirtu-
tem cognoscatis. Nullis deliciis, nullo errore hominum
regia uia excedite, nulla uos cupido auellat infamis à uir-

tute. Infamem adpello, quæ aliena sit à studiis literarum
atq; ab iis quibus addicti sacris omnes estis. Eleganter
admonet dialogo Lucianus, qui fluctus illi, abhorrētes
à uirtute Musisq; eum quando Chaspar Curre bono-
rum studiorum amātissimus iuuenis latinum fecit, haud
grauatim referam. Iucunda est fabula. Sic enim Venus
natum compellat. Quid o Cupido cæteros deos sube-
gisti omnes, Iouem, Neptunum, Apollinem, Iunonem,
matrēq; ipsam me. Sola uero abstines Pallade, ac aduer-
sum istam nulli facularum ignes, uacua telis pharetra, tu
deniq; inermis arcu pilisq; cares. CVP. Pertimesco
ipsam mater, horrenda enim est actorua aspectu, admo-
dumq; uirilis. Itaq; quoties intēto eam arcu iaculoq; pe-
to, concussa me galea excutit, exterret, cadūtq; manibus
continuo sagittæ. VEN. An non erat hac Mars formi-
dabilior, & hunc tamen armis spoliatum expugnasti.
CVP. Imo ille lubēs me recipit, inuitatq; Minerva ue-
ro obductis superciliis obseruat semper, Ad eam si quan-
do aduolaui temere, facibus aduolutis, ait ista. Per Iouē,
si me puer adortus fueris, te transsodiam, aut arreptum
pede in tartara coniiciam, uel ipsa te dilanians discerpā.
Tum acribus contuetur oculis, & circum pectus gestat
imagunculam quandam, uiperis capillorum uice coma-
tam. Hanc uehementer equidem formido, perterret em
me, fugioq; quoties adspecto. VEN. At qui Minerva
quidem metuis, atq; huius gestamen gorgonæ qui
Iouis fulmen non expauescas. Dein autem Musæ quor

nullis queunt ab te uulneribus confici, suntq; quod aiūt,
extra tela, num galeas & hæ incutiunt aut gorgonas ob-
iiciunt. CVP. Ipsas ego reuereor mater. Castæ sunt,
& semper aliquid curæ molientes. continuo cantu occu-
patæ, Sæpe igitur adsum illis suauitate carminis delini-
tus. VEN. Sinito & illas q; uenerandæ sint scilicet,
Dianam quor non uulneras? CVP. In summa nequa
quam possibile est adsequi eam, semper per montes fu-
giētem, quin illa suo quodam flagrat cupidine. VEN.
Quo gnate. CVP. Venatu quidem ceruorum ac hin-
nulorum quos insectatur ut capiat, ac iaculo figat, ac
prorsum tota rerum eiusmodi studio tenetur, tametsi
fratrem eius iaculo potentem, ac eminus ferire soli-
tum. VEN. Scio gnate. sæpenumero arma ex-
pertum tua. Hæc fabula est, profutura mo-
ribus uestris si frequentem animo agitaue-
ritis. Sic enim hæ nugæ seria ducent.

D I X I.

F
I N I
S.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς ἐκχούσσιο θυγατέρες
 Μοῦσαι περὶ δὲς μεγάλων μοι ἀγλαόφημοι
 Θνητοῖς οἷσκε παρῆτε πομπότατοι πολύμορφοι
 Πάσης παιδείης ἀρετὴν χανώσα ἀμεμπτον
 Θρέψῃσαι ψυχῆς, διανοίας ὀρθοδότηραι
 καὶ νοῦ διδάσαιο καθήκτεραι ἀνάσσαι
 Ἄ' τελεῖας θνητοῖς ἀνδείξατε μουσι πόλυν τῶν
 κλειῶ τ' οὐτέρων τε. δαλῆα τε μελπομένη τε
 Τόφχιχόρη τ' ἐρατῶ τε πολύννιαν τ' οὐρανίην τε
 Κωμιοπν. ξύν μιν καὶ διδάσκει θεὰ ἄγνῃ
 Ἀλλὰ μολεῖτε θεὰ μύσας πολυπόκιλοι ἀγναὶ
 Εὐκλῆαν, Ζῆλον τ' ἐρατὸν πολύννον ἀγούσαι.

In Musas Orphei hymnus.

Pierides Musæ, celeberrima turba, tonantis
 Mente satę memori, quarum undiq; noīa clarent
 O suaues hominum genīs, uotiq; uocatę
 Supplicibus, uario pręsentes numine, adeste.
 Munera uestra deę uirtus & gloria uerax
 Quasq; artes agit humanę uis feruida mentis
 Vos animi dulces etiam ueneramur alumnas
 Aethernum recti quibus inseuistis amorem
 Vestro animi uegetę seruantur munere uires

Vos operosa deum primę solennia culta
 Fecistis tacito, sacrorum iusta docentes
 Cleióq; Euterpéq; Thaleiáq; Melpomenéq;
 Terpsichoréq; Eratóq; Polymniáq; Vraniáq;
 Calliope, & tu magnipotens, castissima mater
 Laudem, uirtutis decus immortale fauete
 Multiplici ueneranda modo, pia numina uati.

Χάσαρος ὁ Καρρῆιος ἀνέθηκε
 ταῖς μουσῆς.

Ex Charisio Thomę Anshelmi
 Mense Iulio.